

IZGRADNJA UČINKOVITIJE ZAŠTITE:
promjena sustava za borbu
protiv nasilja prema ženama

This project is funded
by the European Union

Sadržaj

Izgradnja učinkovitiije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama	4
Faze projekta	5
Projekt osvještava	6
Rezultati projekta	6
Ključni pravni okvir	6
Medijski kodeks	9
Nositeljica projekta	10
Partnerice	11
Pridruženi partneri	12
Informacije i kontakti	15

Nositeljica projekta

Partneri

Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova nositeljica je europskog projekta 'Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama', koji se bavi ulogom policije, pravosuđa, državnog odvjetništva i medija u slučajevima nasilja prema ženama, s posebnim naglaskom na slučajeve femicida.

Projekt ima za cilj identificirati, empirijski opisati te staviti u fokus javnosti postojeće pravne prakse koje predstavljaju prepreke za učinkoviti pravni progon i kažnjavanje nasilja prema ženama. Podizanje svijesti o femicidu i nasilju prema ženama unutar obitelji također je bitan segment ovog projekta. U fokusu je i zagovaranje efikasnije suradnje među institucijama i ključnim

akterima/cama koji/e sudjeluju u prevenciji, pravnom progonu i kažnjavanju nasilja prema ženama.

Rezultat suradnje s predstavnicima/ama medija i analize medijskih sadržaja bit će Medijski kodeks, vodič za profesionalno i senzibilno izvještavanje o slučajevima nasilja prema ženama. Projektom aktivnostima težiti će se osnaživanju institucionalne pomoći i istovremeno pružati podrška ženama žrtvama nasilja.

Projekt se provodi u partnerstvu s organizacijom civilnog društva **Ženskom sobom – Centrom za seksualna prava**, a pridruženi partneri su **Pravosudna akademija**, **Policijska akademija** i **Hrvatsko novinarsko društvo**.

Faze projekta:

1 **Analiza sustava prevencije, klasifikacije i sankcioniranja slučajeva nasilja prema ženama i femicida**

Istraživanja sudskih presuda na prekršajnim i kaznenim sudovima u RH.

2 **Edukacija i osvještavanje**

Radionice i seminari za policijske službenike/ce, suce i sutkinje prekršajnih i kaznenih sudova te državne odvjetnike/ice; informiranje predstavnika/ca medija.

3 **Analiza medijskog izvještavanja u slučajevima nasilja prema ženama i femicida**

Identifikacija problematičnih medijskih praksi.

4 **Edukacija medijskih djelatnika i djelatnica**

5 **Medijski kodeks**

Priručnik za profesionalno i senzibilno izvještavanje o nasilju prema ženama i femicidu koji će nastati u suradnji s medijskim profesionalcima i profesionalkama.

6 **Pomoć i podrška ženama žrtvama nasilja**

Ojačati institucionalnu potporu žrtvama nasilja.

**Trajanje projekta je 2,5 godina,
a započeo je 1. travnja 2017. godine**

Projekt je primarno usmjeren osvještavanju sljedećih ciljanih grupa

- **Pravosudna tijela** - suce/tkinje kaznenih i prekršajnih sudova, državne odvjetnike/ce: 180
- **Policijske službenike/ce:** 160
- **Predstavnike/ce medija:** 83
- **Žene žrtve nasilja:** 250
- **Javnost**

Rezultati projekta

- **4 empirijska istraživanja**
- **2 dubinska istraživanja**
- **13 stručnih edukacija i treninga**
- **1 kratki dokumentarac**
- **6 publikacija**

Ključni pravni okvir

- **Zakon o ravnopravnosti spolova**
- **Zakon o suzbijanju diskriminacije**
- **Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji**
- **Kazneni zakon**
- **Prekršajni zakon**
- **Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji**
- **Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja**
- **Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje**

Projekt je financiran sredstvima Europske komisije u iznosu od 342.203,27 EUR-a, dok njegova ukupna vrijednost iznosi **427.762,27 EUR-a**.

Nasilje u obitelji i prema ženama, za razliku od ostalih oblika nasilja, obilježava niz specifičnosti i karakteristika koje ga čine posebno štetnim i opasnim za pojedinca/ku, ali i društvo u cjelini. Jednu od njegovih specifičnosti predstavlja i činjenica kako je ono rodno uvjetovano, u pojedinim slučajevima teško prepoznatljivo jer se javlja u različitim pojavnim oblicima, u pravilu bez prisutnosti svjedoka, traje dulje vrijeme, a žrtve uslijed straha i nepovjerenja u rad državnih institucija ponekad nisu sklone njegovom prijavljivanju, što dovodi do stvaranja velike tamne brojke toga oblika nasilja.

Tijekom 2016. godine u Republici Hrvatskoj zabilježen je najveći broj ubojstava žena u zadnjih 7 godina (20 ubijenih žena, od čega 18 ubijenih od strane njima bliskih osoba ili partnera). To se događa u situaciji dok u istom vremenskom periodu statistički bilježimo sedmogodišnji kontinuiran pad prekršajnih djela nasilja u obitelji. Uz jasan trend brutalizacije nasilja, odnosno tranzicije nasilja prema ženama i nasilja u obitelji iz područja prekršajnog u područje kaznenog prava, uočeno povećanje broja ubojstava žena ukazuje na to da zakonske, pravosudne, medijske te druge obrazovne i edukacijske mjere suzbijanja nasilja nad ženama ipak nisu polučile željenim rezultatima u smislu smanjenja broja slučajeva nasilja prema ženama s najgorim ishodom, već suprotno, brojke ubijenih žena, nažalost, rastu.

GODINA	UKUPAN BROJ UBIJENIH OSOBA ŽENSKOG SPOLA	BROJ UBIJENIH OSOBA ŽENSKOG SPOLA OD STRANE BLISKIH OSOBA ILI PARTNERA
2012.	17	13
2013.	21	12
2014.	17	14
2015.	15	15
2016.	20	18

Izvor: MUP, 2017.

Femicid je ubojstvo žena od strane bliskih muških osoba.

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2016. godine, u Hrvatskoj su 72 žene ubijene od strane njihovih suprug, partnera, bivših suprug ili bliskih muškaraca. Femicid u Hrvatskoj čini od 25 do 30 % svih ubojstava.

Jedan od uzroka ove tranzicije nasilja iz područja prekršajno pravne zaštite u područje kazneno-pravne, pa onda i migracija iz lakših kaznenih djela u ona teža, leži u činjenici što prekršajni sudovi izriču blage, uglavnom uvjetne i novčane kazne te redovito puštaju okrivljenike da se brane sa slobode, dok se zaštitne mjere izriču u sve manjem broj slučajeva, a u onim slučajevima u kojima su određene, upitna je njihova učinkovita provedba.

Usprkos velikoj sličnosti s osobama koje su u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, partneri/ice koji su u kraćim intimnim vezama i koji ne dijele zajedničko prebivalište nemaju još uvijek u Republici Hrvatskoj odgovarajuću pravnu zaštitu (u prekršajnom i kaznenom postupku) od nasilja kojemu su izloženi od strane partnera/ica, odnosno zaštita žrtava partnerskog nasilja još uvijek nije našla odgovarajuće i dosljedno zakonodavno rješenje. Razlog je taj što zakonska definicija ne smatra kratkotrajne partnerske veze obitelji ili bliskim osobama u smislu pružanja odgovarajuće zaštite. Stoga se hitno moraju potražiti nova i bolja zakonska rješenja koja će ići u smjeru bolje zaštite osoba u partnerskim vezama.

Brojke i dalje jasno ukazuju na značajnu i ozbiljnu fizičku ugroženost žena od strane bliskih im muškaraca (92 % muškaraca je počinitelja nasilja među bliskim osobama). Ovaj trend porasta najtežih kaznenih djela među bliskim osobama, te nepostojanje adekvatnog zakonskog okvira za zaštitu kratkotrajnih partnerskih veza, predstavlja poprilično alarmantne podatke koji traže hitno daljnje unaprjeđenje zakonodavnog i sustava kažnjavanja, kampanju osvješćivanja javnosti o ovom problemu (posebno muškaraca), edukaciju policije, pravosuđa i posebno državnih odvjetnika/ca te rad na prevenciji nasilja u obitelji i prema ženama na svim društvenim razinama.

Više informacija na
www.vawa.prs.hr

Medijski kodeks

Kontinuiranom analizom medija ukazat će se na problematične aspekte prilikom izvještavanja o nasilju prema ženama i femicidu: senzacionalizam, sekundarna viktimizacija žrtve, fokusiranje na osobne odnose žrtve, intimne detalje iz života žrtve i opravdavanje nasilnika. U suradnji s medijskim profesionalcima/kama, nastat će Medijski kodeks koji će služiti kao vodič za profesionalno, etično i senzibilizirano izvještavanje o slučajevima nasilja prema ženama i femicidu.

Medijski vodič fokusirat će se na edukaciju novinara i novinarki, urednika i urednica. Kroz okrugle stolove, radionice i fokus grupe medijski djelatnici/e usvajat će znanja i vještine rodno osjetljivog izvještavanja u slučajevima nasilja prema ženama i femicida koje se ne smije temeljiti na seksizmu i senzacionalizmu te koje štiti identitet i dostojanstvo žrtve.

Medijski kodeks osvrnut će se i na odnos institucija prema problemu nasilja prema ženama.

Nositeljica projekta

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova je neovisno i samostalno tijelo za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti spolova. Pravobraniteljici se građani/ke mogu obratiti ako smatraju da su doživjeli/e diskriminaciju temeljem spola i bračnog ili obiteljskog statusa, spolne orijentacije i rodnog identiteta.

Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova razmatra slučajeve kršenja načela ravnopravnosti spolova, slučajeve diskriminacije prema pojedincima/kama ili grupama pojedinaca ili pojedinki koju su počinila tijela državne uprave, jedinica tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga tijela s javnim ovlastima, zaposleni u tim tijelima i druge pravne i fizičke osobe.

Više informacija na
www.prs.hr

Partnerice

ženska soba

Ženska soba – Centar za seksualna prava je nevladina, feministička, neprofitna organizacija, osnovana s ciljem osnaživanja žena i osvještavanja institucija i javnosti o seksualnom nasilju i seksualnim pravima, kroz edukaciju, istraživanja, lobiranje i javni rad. Vizija Ženske sobe je društvo slobodno od patrijarhata, diskriminacije, mizoginije i rodno uvjetovanog nasilja, u kojem su individualna opredjeljenja osnovne vrijednosti. U okviru Ženske sobe djeluje Centar za žrtve seksualnog nasilja u kojem se pruža direktna i indirektna pomoć i zaštita žrtava seksualnog nasilja kroz psihološko savjetovanje te medicinske i pravne usluge.

Ženska soba - Centar za seksualna prava će tijekom trajanja projekta pružati pomoć žrtvama seksualnog nasilja čime će se ojačati i institucionalna podrška žrtvama. Uz navedeno, Ženska soba zadužena je za medijsku analizu izvještavanja o femicidu, edukacije medijskih predstavnika/ca te predstavnika/ca relevantnih institucija i organizacija civilnog društva kao i za informiranje šire javnosti o projektu kroz razvoj dokumentarnog filma, publikaciju te informativne letke.

zenska.soba@zenskasoba.hr

www.zenskasoba.hr

Pridruženi partneri

Pravosudna akademija djeluje od 2004. godine, a od 1. siječnja 2010. godine ima status neovisne javne ustanove koja provodi početnu izobrazbu i osposobljavanje kandidata/kinja za samostalno, odgovorno, neovisno i nepristrano obnašanje pravosudne dužnosti (kroz program Državne škole za pravosudne dužnosnike), kao i stručno usavršavanje sudaca i sutkinja, državnih odvjetnika i odvjetnica te vježbenika/ca i savjetnika/ca u pravosudnim tijelima, kao i drugih službenika/ca u pravosuđu.

U cilju ispunjenja svoje vizije i misije Pravosudna akademija usko surađuje sa sudovima, Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, tijelima državne i javne uprave, akademskom zajednicom, organizacijama civilnog društva, strukovnim udruženjima te međunarodnim institucijama.

Sjedište Pravosudne akademije nalazi se u Zagrebu, a Akademija svoje aktivnosti organizira i u četiri regionalna centra - u Splitu, Rijeci, Osijeku i Varaždinu koji su smješteni pri županijskim sudovima u tim gradovima.

U projektu „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ Pravosudna akademija sudjelovat će u organizaciji devet dvodnevni radionica za suce i sutkinje te državne odvjetnike i odvjetnice koje će se održavati u razdoblju od rujna 2018. do lipnja 2019. godine.

Više informacija na
www.pak.hr

Hrvatsko novinarsko društvo (HND) je profesionalna organizacija osnovana 1910. godine i broji oko 2.300 članova i članica. Ciljevi i svrha djelovanja HND-a su ostvarivanje profesionalnih interesa, etičnosti i slobode javnog izražavanja; promicanje Ustavom zajamčenih prava javnosti da bude izvještena o svim zbivanjima u društvu te prava svake osobe na slobodu izražavanja, mišljenja i dostupnost svim javnim glasilima; čuvanje ugleda i dostojanstva profesije; zaštita novinara/ki od samovolje izdavača; te materijalna i socijalna zaštita novinara/ki. HND sukladno ciljevima djeluje na području demokratsko-političke kulture, javnog informiranja i medija, na području ljudskih prava, prava na pristup informacijama, te na području strukovnog udruživanja.

U sklopu projekta HND će, zajedno s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova te uz doprinos dionika/ca iz medija i javnih institucija, facilitirati proces stvaranja Medijskog kodeksa koji će koristiti redakcijama prilikom pokrivanja tema nasilja prema ženama.

Više informacija na
www.hnd.hr

Policajska akademija je ustrojstvena jedinica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske koja se sastoji od više ustrojstvenih jedinica, a to su: Visoka policijska škola, Služba za stručno usavršavanje i specijalizaciju, Policijska škola „Josip Jović“, Služba za razvoj policijskog obrazovanja i nakladničko-knjižničnu djelatnost, Centar za obuku vodiča i dresuru službenih pasa te Muzej policije. Visoka policijska škola, s 40-godišnjom tradicijom jedna je od vodećih visokoškolskih ustanova za obrazovanje u znanstvenom polju sigurnosno-obrambenih znanosti u Republici Hrvatskoj.

U suradnji s nositeljicom projekta i partnerima, Policijska akademija organizirat će i provoditi međusektorske edukacije na temu nasilja prema ženama. Cilj je kroz predavanja i integralne treninge usmjeriti na suradnju stručnjake/inje koji/e u svom svakodnevnom radu postupaju u slučajevima nasilja prema ženama kako bi se pružila što kvalitetnija zaštita žrtvama nasilja.

Policajska akademija će kao pridruženi partner, pored međusektorske edukacije, diseminirati rezultate istraživanja i projektne aktivnosti kroz svoje studentske programe i specijalističke edukacije. Na taj način će se izravno utjecati na stavove policijskih službenika i službenica koji/e svakodnevno postupaju sa ženama žrtvama nasilja.

Više informacija na
www.stari.mup.hr/4542.aspx

Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova možete se obratiti...

- pisanim putem na adresu:

**Pravobraniteljica
za ravnopravnost spolova,
Preobraženska 4/I,
10000 Zagreb**

- usmeno: telefonom na broj
(01) 48 48 100
- elektronskom poštom na
ravnopravnost@prs.hr

Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova možete se obratiti i anonimno, no u tom je slučaju postupak utvrđivanja činjenica bitno otežan. Postupanje pravobraniteljice po Vašoj pritužbi za Vas je BESPLATNO.

Kontakt

**PRAVOBRANITELJICA
ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

📍 Preobraženska 4/I, 10000 Zagreb,

☎️ (01) 48 48 100,

🌐 www.vawa.prs.hr

✉️ ravnopravnost@prs.hr

✉️ prs-euprojekti@prs.hr

Partneri projekta

Impressum

Nakladnica

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske

Naziv brošure

Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama

Projekt

Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama ('Building more effective protection: transforming the system for combating violence against women')

JUST/2016/RGEN/AG/VAWA/9940

Dizajn i tisak

Bestias d.o.o.

Godina izdavanja

2017.

Naklada

500

This project is funded by the European Union

This information has been published within the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union project 'Building more effective protection: transforming the system for combating violence against women'

No. JUST/2016/RGEN/AG/VAWA/9940

The contents of this publication are the sole responsibility of Ombudsman for Gender Equality of the Republic of Croatia and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

